

Szerzetesi Gyermekvédelmi Szolgálat és Bejelentő oldal

I. Preambulum

Az ember teremtetett voltából fakadó méltósága

„Az ember élete Istentől jön, az Ő ajándéka, az Ő képmása és lábnyoma, az Ő eleven lelkében való részesedés. Ennek az életnek éppen ezért Isten az egyetlen ura: az ember nem rendelkezhet fölötte. Maga Isten erősítette meg ezt Noénak a vízözön után: „Az ember kezéből, a férfi testvére kezéből számon kérem az ember életét” (II. János Pál pápa: Evangelium Vitae, Az élet evangéliuma kezdetű enciklikája, 39.)

“Amikor az Egyház minden világra jött gyermek gondozásával törődik, illetve sürgeti ezt, egyik alapvető feladatát teljesíti; arra rendeltetett ugyanis, hogy történelme folyamán bemutassa és megismételje az Úr Krisztus példáját és parancsát, aki a kicsinyeket Isten Országának középpontjába állította: **„Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket, mert ilyeneké az Isten Országá.”** (II. János Pál pápa: Familiaris Consortio kezdetű apostoli buzdítása 26.)

„Szeretném meghirdetni... az örömet, amelyet mindannyiunknak hoznak a kisgyermek, akik az élet tavaszát és a föld minden országának jövőjét jelentik. Ugyanis egyetlen nép és egyetlen politikai rendszer sem gondolhatja el másként a következő korszakát, csak úgy, hogy figyelembe veszi az új nemzedéket, akik szüleiktől kapják azoknak az értékeknek és kötelességeknek összetett hagyományát, amelyeket maga az állam is, de az emberiség egyetemes családja is óhajt.” (II. János Pál pápa az ENSZ általános ülésén mondott beszéd 1979. X. 2-án)

A gyerekekről való gondoskodás tehát már születése előtt, fogantatása első pillanatától kezdve, s a gyermek- és ifjúkoron végig az emberek közötti kapcsolat alapvető megmutatkozása. Éppen ezért a 3. évezred küszöbén mi jobbat lehetne kívánni az összes nemzeteknek, minden embernek és a világ valamennyi gyermekének, mint azt a szebb jövőndőt, amikor majd teljesen megvalósul az ember jogainak tiszteletben tartása?” (II. János Pál pápa: Familiaris Consortio kezdetű apostoli buzdítása, 26.)

Ezeket az értékeket vallva hozza létre az Magyarországi Szerzetesrendek Elöljáróinak Irodája Gyermekvédelmi Szolgálatát.

Életünkkel és tetteinkkel tanúságot teszünk Krisztusról, ezért a gyermekeket és sérülékeny felnőtteket ért bántalmazások tekintetében is az emberi méltóság tisztelete és a sebek gyógyításának szándéka hatja át.

II. Szolgálatunk alapvetései

(1) [Az áldozat az első]

A Gyermekvédelmi Szolgálat a bántalmazottak védelmében jött létre és elutasítja a bántalmazás minden formáját.

(2) [Az igazság a cél]

A Gyermekvédelmi Szolgálat feladata az igazság szolgálata, az érintett személyek érdekeinek, javának figyelembe vételével.

A Gyermekvédelmi Szolgálat tisztelettel és méltósággal bánt a bejelentést tevő személyekkel és nyitottsággal fordul családjuk felé.

(3) [Transzparencia]

Az a személy, aki a szexuális bántalmazás tényéről tudomást szerzett és az áldozat védelmében, valamint az elkövető megállításában a felelőssége szerint nem lép, a “Vos estis lux mundi” apostoli levél 3. cikkely 1. § ellen vét.

Az áttekinthető, felelős és számon kérhető vizsgálat és eljárási folyamat az Egyház és a szerzetesi közösség iránti bizalom helyreállítását szolgálja.

(4) [A kiengesztelődés fontossága, és a további bántalmazások elkerülésére törekvés]

Az Egyház tagjaiként a magunk felelősségét vállalva törekszünk a visszaélések megelőzésére, a *kiengesztelődés* szolgálatára, a bántalmazásokkal való szembenézésre, azok elismerésére; bocsánatkérésre az áldozatoktól és a gyógyulásuk elősegítésére.

A gyógyulás folyamatában kiemelt fontosságú a lelki/pásztori gondozás: aki kap lelkigondozói/lelkipásztori segítséget a bántalmazás feldolgozásában, nagyobb eséllyel hitében megerősödve épül fel, és nem távolodik el véglegesen az Egyháztól.

A bántalmazás megfelelően végigvitt, feltáró vizsgálata hozzájárul a személyi határok pontosabb felismeréséhez és a további visszaélések megelőzéséhez.

III. A Gyermekvédelmi Szolgálat célja

(1) [A Szolgálat célja, hatásköre]

A Gyermekvédelmi Szerzetesi Szolgálat a Magyarországi Szerzetesrendek Elöljárói Irodájának gyermekvédelmi bejelentő oldalát működteti. Ez a bejelentő oldal kiskorúakat és sérülékeny helyzetben lévőket érintő, elsősorban szexuális jellegű visszaélések eseteinek bejelentésére szolgál, azon esetekben, amelyek vélhetően valamely Magyarországon működő szerzetesrend tagjához vagy szerzetesrendi fenntartású intézményhez köthetőek (hatáskör).

Szexuális jellegű visszaélésnek számít:

1. Valakinek erőszak vagy fenyegetés, illetve tekintéllyel való visszaélés által arra kényszerítése, hogy szexuális cselekményt hajtson végre vagy szenvedjen el.

2. Szexuális cselekmény végrehajtása kiskorúval vagy kiszolgáltatott személlyel. 3. Gyermekpornográfiát tartalmazó anyag előállítása, felajánlása, forgalmazása vagy birtoklása, akár telekommunikációs és informatikai úton, csakúgy, mint kiskorú vagy kiszolgáltatott személy pornográf forgatásban való részvételre csábítása vagy rábírása.

A Szolgálat célja a bejelentő oldalon keresztül megismert visszaélés tisztázása, az ezzel kapcsolatos ismeretek, bizonyítékok összegyűjtése, ebben való szakértői segítségnyújtás, majd ezek összegzése, az áldozat számára segítségnyújtási lehetőség felkínálása, valamint az illetékes elöljáró segítése az ügy tényállásának felderítésében és a további szükséges lépések megtételében.

A szolgálat a hozzá forduló személyek bejelentését fogadja, számukra meghallgatást nyújt és orvosi, terápiás és pszichológiai segítséget, valamint lelkipásztori kísérést javasol ("Vos estis lux mundi" 5. cikkely 1. §)

A Gyermekvédelmi Szolgálat a hatáskörébe tartozó ügyekben köteles eljárni.

Bejelentési kötelezettség esete: Abban az esetben, amennyiben

- a Gyermekvédelmi Szolgálat olyan hatáskörébe tartozó ismeret birtokába jut, amely a hatóságok irányában be- illetve feljelentési kötelezettségét egyértelműen megalapozza, úgy ennek köteles eleget tenni.
- az ügy körülményei alapján nem dönthető el, hogy a hatáskörébe tartozó az ismeret a hatóságok irányában be- illetve feljelentési kötelezettségét megalapozza-e, úgy a Gyermekvédelmi Szolgálatnak a hatóságok irányában a be- illetve feljelentést meg kell tennie.

Bejelentési kötelezettség hiánya esetén: amennyiben

- Gyermekvédelmi Szolgálat olyan, hatáskörébe tartozó ismeret birtokába jut, amely ugyan a hatóságok irányában nem keletkezett be- illetve feljelentési kötelezettséget, mindazonáltal az ügy súlya vagy körülményei a hatósági közreműködést is indokolnák, úgy a világi hatóságok irányában történő *be- illetve feljelentés megtétele a főszabály szerinti eljárás*. Ezen – és csak ezen – alpont szerinti főszabálytól a körülményekben rejlő alapos ok esetén Gyermekvédelmi Szolgálat eltérhet azzal, hogy ez nem szolgálhat az ügy eltussolására vagy az eset relativizálására.

A Gyermekvédelmi Szolgálat alapos feltáró munkája, a tények és bizonyítékok rögzítése minden érintett, így a szerzetesközösség és a bántalmazott fél biztonságát és javát szolgálja. A Szolgálat szakmailag megalapozott, tényeket rögzítő és bizonyítékokat összegyűjtő tevékenységével az elöljárók munkáját készíti elő annak az Egyházi Törvénykönyv előírásai, valamint a vonatkozó pápai rendelkezés, így különösen a "Vos estis lux mundi" által előírt feladatkörében.

A szolgálat ajánlásai és javaslati akkor érnek célt, ha az érintettek, így a bántalmazott és a szerzetesi közösség elfogadják azt. Eljárásában ugyanakkor köteles a szükséges lépéseket (így adott esetben feljelentést) önállóan is megtenni a világi és az egyházi normákban előírt kötelezettségek szerint.

(2) [A Szolgálatnak nem célja]

A Szolgálatnak nem célja a valamely személy feletti ítélkezés vagy bármilyen döntés, vagy ilyen jellegű intézkedés meghozatala.

A Szolgálat célja a bejelentő oldalon keresztül

- **megismert visszaélés tisztázása,**
- **az ügygel kapcsolatos ismeretek, bizonyítékok összegyűjtése,**
- **szakértői segítségnyújtás,**
- **az összegyűjtött információs összegzése,**
- **az áldozat számára segítségnyújtási lehetőség felkínálása,**
- **valamint az illetékes előljáró segítése az ügy tényállásának felderítésében és a további szükséges lépések megtételében.**

IV. Alapelvek

(1) [Függetlenség követelménye]

- Az eljárás során a Szolgálat részrehajlás nélkül jár el.
- Ennek során a cél az, hogy a bejelentett cselekmény körülményei olyan alapossággal felderítésre kerülhessenek, hogy az illetékes előljáró ennek alapján megalapozott döntést hozhasson.
- Az Szolgálat mindig a bejelentett cselekedetet vizsgálja, és nem az érintett szerzetes személyiségét.
- A vizsgálatot végző szakemberek legyenek függetlenek a fegyelmi döntést hozó személytől/előljárótól.
- Amennyiben a bejelentés folytán a Szolgálat valamely tagjánál személyi érintettség, az eljárásban szereplő valamely személy irányában függelmi kapcsolat, érdekütközés merül(het) fel, adott személy a vizsgálatban, a javaslattételben valamint az eljárási cselekményekben nem vehet részt.

(2) [Ártatlanság vélelme]

- Minden bejelentéssel érintett személyt mindaddig ártatlannak kell vélelmezni, amíg a vétség elkövetése bizonyítást nem nyert.
- A kivizsgálás során senki sem kötelezhető arra, hogy önmagát terhelő vallomást tegyen vagy önmaga ellen bizonyítékot szolgáltatson.
- A Szolgálat emberséges bánásmódja a folyamatban mindenekelőtt azt jelenti, hogy figyel az érintettekre, törekszik a (meg)értésükre és ajánlásaiban személyre szabott segítséget, arányos lépéseket javasol.

(3) [Személyhez fűződő jogok védelmének valamint a tájékoztatás követelménye]

- A Szolgálat eljárása során mindvégig az eljárásban érintettek érdekeinek fokozott figyelembevételével jár el, és a személyhez fűződő jogait mindenkor tiszteletben tartja.
- Az eljárás során garantálni kell, hogy az eljárásban érintett személyek jó híre, magántitkához való joga ne csorbuljon.
- Az eljárás során tartózkodni kell a bejelentés miatti mindennemű előítélet, megtorlás vagy diszkrimináció alkalmazásától. (“Vos estis lux mundi” 4. cikkely 2. §.).
- A sértett alapvető joga, hogy a Szolgálat eljárásában az ellenében elkövetett, a vizsgálat tárgyát képező cselekménnyel kapcsolatban tájékoztatást kaphat, kivéve, ha azt jogszabály kizárja. Ezen jogosultság nem járhat az emberi méltóság, a személyiségi és kegyeleti jogok sérelmével, továbbá a magánéletre vonatkozó adatok szükségtelen nyilvánosságra kerülésével sem.
- A bejelentőt tájékoztatni kell a vizsgálati folyamat eredményéről, a folyamat minden részletének közlése nélkül, a vonatkozó jogszabályok keretei között. Eképpen lehetővé kell tenni, hogy a bántalmazott személy ismerhesse meg a Szolgálat által rögzített tényeket, a megtett és tervezett lépéseket és a szakértők rá vonatkozó ajánlásait.
Különösen fontos, hogy aláírásával láttamozza azt.
- A bántalmazott lehetőség szerint kapjon információt az eljárás további szakaszában is a szerzetesi közösség, illetve annak előjárójának vonatkozó, őt érintő döntéseiről.

(4) [Eljárás körülményeinek kialakítása]

- Az eljárás során a kivizsgálás körülményeit és az eljárás menetének feltételeit úgy kell kialakítani, hogy az érintettekben bizalmat és együttműködési készséget keltsen. Ennek keretében javasolt a felesleges, az előbbi célokat hátrányosan érintő formalitás elkerülése.
- A meghallgatás légköre legyen szabad és elfogadó, kerülje a prekoncepciókat és előfeltételek támasztását.
- A bántalmazott emberrel kapcsolatos bánásmódhoz tartozik, hogy a Szolgálat munkatársai a meghallgatás során nem keresik az indokát az elutasításnak, az általa megosztott információkat alapos ok nélkül nem kérdőjelezi meg, a bántalmazottat nem hibáztatják, a bántalmazót nem mentegetik, bejelentésének tartalmát ugyanakkor tárgyilagosan vizsgálják ki.
- Az eljárásnak, a vizsgálat folyamatának minden résztvevő számára áttekinthetőnek/transzparensnek kell lennie.
- Törekedni kell arra, hogy csak a valóban szükséges alkalommal és személyek előtt kelljen a bántalmazottnak az elszenvedett traumatikus élményeiről beszélnie. A bejelentés és a szakértői meghallgatás alkalmai nem mondanak ennek ellen: az eljárás során feltárt konkrétumok rögzítése hozzájárul ahhoz, hogy a bántalmazás elszenvedőjét ne tegyük ki feleslegesen a felidézett élmények újra-traumatizáló hatásának.
- Az egyes meghallgatásokon elhangzottakat rögzíteni kell.

(5) [Egyenlő elbánás követelménye]

- Az eljárásban tilos minden olyan különbségtétel, kizárás vagy korlátozás, amelynek célja vagy következménye a törvény előtti egyenlő bánásmód megsértése, az érintett szerzetes és az eljárás egyéb résztvevője jogszabályban vagy más normában biztosított jogának csorbítása. Az eljárás során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani.
- A bejelentést/panaszt tevőt az eljárás folyamán minden esetben komolyan kell venni, bejelentését pedig a prezentált bizonyítékoktól függetlenül segítségkérésnek tekinteni.
- A Szolgálat a bántalmazottnak a folyamat során (a Szolgálattól személyében független) segítő/terápiás és lelkipozozói kíséretet ajánl fel.
- A Szolgálat ajánlásai részeként a bántalmazó számára is segítséget javasolhat. A bántalmazó személynek számára javasolt segítségnél személyi méltósága, életállapota és befogadó készsége fontos szempont, így papi/szerzetesi személy esetén mérlegelni kell pap/szerzetes(nő)/lelkipozozó segítő felajánlását.

V. Eljáró személyek:

(1) A Szolgálat üzemeltetője:

MAGYARORSZÁGI SZERZETESSELŐJÁRÓK KONFERENCIÁINAK IRODÁJA

székhelye: 1052 Budapest, Piarista köz 1.

adószám: 19050333-1-41

bejegyzett képviselő: **Kiss István Péter irodavezető**

(2) Az Emberi méltóság projekt vezetője: **Rudan Mária projektvezető**

(3) Az eljárás során az alábbi személyek állnak a Szolgálat rendelkezésére:

(akár konkrét fényképpel, akár körülírással stb.)

Az eljárás során a Szolgálat külső szakértőket vonhat be, különösképpen igazságügyi szakértőt, jogi szakértőt illetve pszichológust. Szükség esetén szakértők bevonását javasoljuk a felmerülő bántalmazási helyzetek megfelelő kommunikálására a szerzetesközösség, egyházi közösség (belső fórum), illetve a nyilvánosság (külső fórum) felé. Ezen személyekre a legszigorúbb titoktartási kötelezettség vonatkozik az általuk megismert ügygel kapcsolatban.

VI. Eljárás folyamata:

(1) Bejelentés érkezik

- **vállaljuk, hogy 5 munkanapon belül felvesszük a bejelentővel a kapcsolatot telefonon és közösen egyeztetett időpontban meghallgatási alkalmat/beszélgetési alkalmat ajánlunk**
- a vállalt határidőn belül a 3 szakember egyike találkozik vele (7-10 napon belül, ez belső irányelv, nem kell nyilvánosságra hozni)

(2) Bejelentésről tájékoztatja az Iroda vezetőjét.

Az Iroda vezetője felveszi a kapcsolatot az Elnökségből a gyermekvédelem témájában a Szolgálatához kijelölt személlyel, és amennyiben már ismert, hogy melyik szerzetesrend érintett, akkor az érintett szerzetesrend vezetőjével. Az iroda és az elnökség eljárásba bevont minden tagjára szigorú titoktartási kötelezettség vonatkozik.

- cél: megfelelő vezetői szint tudjon a bejelentés tényéről, részletek megosztása nélkül

(3) Első személyes találkozás

- a személyes találkozón egy erre felkészült szakember vesz részt
- a telefonos egyeztetéstől számított 7-10 napon belül történjen meg a személyes találkozás
- **célja ennek a találkozásnak: téves, valóság alapot nélkülöző bejelentések kiszűrése, a történetek feltárása,**
- a találkozó után 48 órán belül a találkozóról írásban összefoglalót készít a találkozón résztvevő szakember és megosztja a Szolgálat többi tagjával,
- ha korábban nem, ekkor értesíti az Iroda vezetője az érintett szerzetesrend vezetőjét,
- a bejelentőt a folyamat elején tájékoztatni kell a Szolgálat törvény által szabott jelentési kötelezettségéről, törekedve annak elkerülésére, hogy emiatt a bejelentéstől elálljon.

(4) Második személyes találkozás - igazságügyi szakértő

- a protokoll egyértelmű része, hogy a bejelentés tartalmát igazságügyi szakértő vizsgálja
- a szakértő megállapításai alapján a bejelentést fogadó team javaslatot készít

(5) Javaslat

- **1. javaslat:** bejelentőnek felkínálható segítségnyújtás, ha a bejelentés tartalma alapján szükséges, akkor a hatósági bejelentés irányába, ha nem, akkor is egyéb segítségnyújtási formák felé (pszichológus szakember ajánlása) - ennyiben vállal áldozatsegítő szerepet a Szolgálat. Indokolt esetben segíti a kapcsolatfelvételt a rend elöljárójával.
- **2. javaslat:** a szakértői vélemény alapján a team elkészíti az ügy összefoglalását (tények, jogi helyzet) az érintett rend számára, és javaslatot és ajánlást készít, hogy milyen lépéseket tegyen a rend a továbbiakban (nem kötelező, ez ajánlás).

(6) Harmadik személyes találkozó:

a bejelentést befogadó Szolgálat egy tagja találkozik a bejelentővel

- cél: az Szolgálat által javasolt támogatáshoz hozzájárulás segítése (pszichológus vagy egyéb szakember),

- a folyamatról készült jegyzőkönyv aláírása.

(7) A folyamat lezárása

- dokumentáció elkészítése,
- adatátadás az illetékes és érintett egyházügyi hatóság felé,
- nyomkövetés feladatának kiosztása.

VII. A gyermekvedelem.szerzetesek.hu-n található bejelentő oldal szövege:

Szerzetesi Iroda - Gyermekvédelmi bejelentő oldal

Azért hoztuk létre ezt az oldalt, hogy fogadjuk a kiskorúak és sérülékeny felnőtteket ért bántalmazások bejelentését.

Az ember méltósága és az egyéni határok tiszteletben tartása nagy érték, és fontosnak tartjuk, hogy a szerzetesi fenntartású intézmények olyan helyek legyenek, ahol minden érintett biztonságban érezheti magát.

Forduljon hozzánk bizalommal, szeretnénk segíteni!

Milyen eseteket lehet ezen az oldalon bejelenteni?

Ez a felület elsősorban szexuális jellegű visszaélések eseteinek bejelentésére szolgál, különös tekintettel az olyan esetekre, amelyek vélhetően valamely Magyarországon működő szerzetesrend tagjához vagy szerzetesrendi fenntartású intézményhez köthető.

Felhívjuk a figyelmet, hogy kiskorú ellen elkövetett szexuális bántalmazás gyanúja esetén azonnal a rendőrséghez kell fordulni.

Ha más jellegű, de törvénybe ütköző cselekmény jut a Szolgálat tudomására, akkor is értesítjük a bejelentésről az érintett rend vezetőjét.

Szexuális jellegű visszaélésnek számít:

1. Valakinek erőszak vagy fenyegetés, illetve tekintéllyel való visszaélés által arra kényszerítése, hogy szexuális cselekményt hajtson végre vagy szenvedjen el.
2. Szexuális cselekmény végrehajtása kiskorúval vagy kiszolgáltatott személlyel.
3. Gyermekpornográfiát tartalmazó anyag előállítása, felajánlása, forgalmazása vagy birtoklása, akár telekommunikációs és informatikai úton, csakúgy, mint kiskorú vagy kiszolgáltatott személy pornográf forgatásban való részvételre csábítása vagy rábírása.

Kiskorúnak számít az, aki a 18. életévét még nem töltötte be vagy a törvény erejénél fogva annak számít.

Kiszolgáltatott személy az a személy, aki beteg, fizikailag vagy pszichésen korlátozott, vagy személyes szabadságától meg van fosztva, ami által ténylegesen vagy alkalmilag, a felfogás vagy a cselekvés képességében, de legalábbis a sérelem elleni ellenállás képességében korlátozott.

Gyermekpornográf anyag: bármely kiskorú személy ábrázolása, függetlenül az eszköztől, amelyet a kifejezett szexuális cselekmény során felhasználtak, legyen az valós vagy szimulált, vagy kiskorúak nemi szerveinek ábrázolása túlnyomórészt szexuális célból.

Szexuális cselekmény a közösülés és minden súlyosan szeméremszérintő cselekmény, amely a nemi vágy felkeltésére, fenntartására vagy kielégítésére alkalmas, vagy arra irányul.

((“Vos estis lux mundi” 1. cikkely 1. § -2. §)

Mi történik a bejelentés után?

A bejelentő oldalra érkező bejelentéseket a Szerzetesi Iroda szakértői csoportja fogadja és 5 munkanapon belül telefonon keresztül felvesszük a kapcsolatot a bejelentővel, és személyes találkozást kezdeményezünk az eset körülményeinek tisztázása érdekében.

A személyes meghallgatás után, amennyiben a bejelentésben szereplő eset ezt szükségessé teszi, a Szolgálat igazságügyi szakértő bevonásával folytatja az eset feltárását.

A bejelentett esettel kezelésével kapcsolatban érdeklődhet a gyermekvedelem@szerzetesek.hu email címen.

A bejelentésben szereplő adatokat az alábbi adatkezelési szabályzat szerint, a legnagyobb körültekintéssel kezeljük.

Bejelentés:

Bejelentő neve: (nem kötelező)

E-mail címe:

Telefonszáma:

Kérjük, írja le, milyen eseményt, bántalmazást szeretne megosztani velünk.

Mikor történt a bejelentésben szereplő esemény? (négy opció közül lehet választani)

- több, mint 10 évvel ezelőtt
- 5 évnél régebben
- nem régebben, mint 5 éve
- 1 éven belül

Szerzetesi Gyermekvédelmi Szolgálat

a Magyarországi Szerzetesrendek Elöljáróinak Konferenciája megbízásából